

آسپیراسیون (پریدن غذا در گلو)

این اتفاق زمانی می افتد که غذا ، ترشحات ، مایعات و یا سایر مواد ، وارد مجاری هوایی یا ریه ها می شوند. هنگام قورت دادن غذا درجه ورودی راه هوایی در گلو روی نای بسته می شود تا از ورود غذا یا مایعات به نای جلوگیری کند اگر این مکانیسم از کار بیفتد مواد ناخواسته می توانند به ریه ها وارد شوند و عوارضی مانند پنومونی ، عفونت ریه به علت آسپیراسیون ایجاد می شود ، گاهی نیز ممکن است رفلکس یعنی بازگشت محتویات معده به مری اتفاق بیفتد که علائمی مانند استفراغ و آروغ زدن می تواند باعث آسپیراسیون در بیماران آسیب پذیر شود.

پیشگیری اولین قدم است. افراد مسن ، افرادی هستند که رفلکس اق زدن و یا گگ در آنها مختل شده یا بیماری که دارای لوله های دهانی ، بینی یا معده دارند نیز در معرض خطر بالا می باشند . این اتفاق باعث خفگی ، عوارض تنفسی ، عفونت تنفسی به دلیل وارد شدن تصادفی غذا یا مواد دیگر از دهان یا معده به ریه شده و باعث تجمع باکتری می شود و در صورت عدم تشخیص و درمان سریع می تواند کشنده نیز باشد .

علایم هشدار

در بیماری با اختلالات عصبی مانند : سکته ، بیماری پارکینسون ، آلزایمر ، فلج مغزی و...

مسمومیت با دارو یا الکل که می تواند منجر به کاهش سطح هوشیاری شود.

استفراغ

تشنج

بیهوشی های عمومی که اغلب از شما درخواست می شود تا چند ساعت بعد از عمل جراحی از خوردن غذا پرهیز کنید.

این اتفاق بیشتر در افراد سالمند و افرادی که رفلکس سرفه یا اق زدن ضعیف داشته و یا ندارند و یا مهارت در جویدن یا بلع ضعیف دارند اتفاق می افتد.

راههای پیشگیری از آسپیراسیون

غذا خوردن در حالت نشسته (زاویه ۹۰ درجه)

افزایش تعداد وعده های غذایی در طول روز اما با حجم کمتر

خوردن غذا با اندازه های کوچکتر و جویدن آهسته غذا

در تغذیه با لوله معده حتما سرتخت بیمار ۴۵ درجه بالا باشد.

هنگام تغذیه عوامل حواس پرتی و اختلال در تمرکز مانند سروصدای زیاد محیط ، ملاقات کنندگان ، تلویزیون ، را به حداقل رسانده تا با تمرکز غذا میل شود.

و به بیمار توصیه می شود کلیه مراحل غذا را با تمرکز از هنگام گذاشتن غذا در دهان مرحله جویدن مرحله قورت دادن را برای خود تکرار کند.

در هنگام قورت دادن غذا چانه به قفسه سینه نزدیک شود یعنی سر بیمار کمی به جلو خم باشد.

از خوردن غذاهایی که جویدن آنها دشوار است خودداری شود.

در صورت عدم منع پزشکی داروها خرد شده و سپس استفاده شود.

خوردن مایعات رقیق بسیار با احتیاط انجام شود توصیه می شود مایعات بصورت غلیظ شده و قوام یافته استفاده گردد. و در صورت عدم مشکل در بلع مواد با غلظت و قوام کافی و سپس مایعات رقیق استفاده شود.

مراجعه به گفتار درمان جهت بهبود وضعیت بلع بیمار

رعایت زمان ناشتایی قبل از عمل های جراحی

رعایت بهداشت دهان و دندان قبل از هر وعده غذایی

حتما حفره دهان را بعد از هر بار غذا دادن از نظر باقی ماندن مواد غذایی یا داروها چک نمایید.

همیشه غذا یا مایعات را از روبروی دهان وارد نمایید از کناره ها یا اطراف دهان وارد نکنید.

آهسته غذا رامیل کنید و از لقمه های کوچک استفاده کنید.

از خوردن غذاهای مایع دو تا سه ساعت قبل خواب اجتناب نمایید.

جهت تقویت کام نرم از روش آواسازی بصورت روزانه و منظم استفاده کنید مثلا بگویید **اااااااااااااااااااا**

جهت تقویت قدرت زبان می توانید از یک آبنبات چوبی برای مکیدن استفاده کنید.

در هنگام غذا خوردن به بسته شدن لب ها در هنگام آشامیدن و بلعیدن توجه کنید.

هنگام غذا خوردن صحبت نکنید.

بعد از خوردن هر وعده غذایی در حدود ۴۵ دقیقه در وضعیت نشسته قرار بگیرید و اگر فرد روی تخت غذا می خورد سر تخت به مدت ۴۵ دقیقه با زاویه ۳۰-۴۵ درجه بالا باشد.

مداخلات لازم در هنگام آسپیراسیون:

اگر در مرکز درمانی به سر می برید سریعا خوردن و آشامیدن را متوقف کنید و بلافاصله به پرستار اطلاع دهید.

در صورت امکان بیمار را در یک وضعیت نشسته و عمودی قرار داده و تشویق به سرفه کردن نمایید.

اما اگر در منزل بسر می برید بلافاصله با ۱۱۵ تماس بگیرید.

درمان :

در صورت داشتن مهارت انجام مانور هلمیک

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سمنان
مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی کوثر
معاونت آموزشی و پژوهشی

پیشگیری از آسپیراسیون (پریدن غذا در گلو) (ویژه بیماران)

تهیه کننده : واحد آموزش ارتقاء سلامت
(بهرامی نسب)

فروردین ماه ۱۴۰۳

کد فرم: K(E.R)EPP۱۳۴/۱۰/۱۴۰۲/۰

اگر همچنان جسمی مانند تکه غذا در ریه باقی مانده باشد
پزشک با وسیله لوله ای که به دوربین متصل است برای
خارج کردن آن استفاده می کند.

تجویز آنتی بیوتیک

استفاده از گفتار درمان برای بهبود عملکرد بلع

تغییر در رژیم غذایی و سبک زندگی

لطفا در صورت هر گونه سوال با شماره ۰۲۳-۳۱۴۲۲۲۸۹
تماس حاصل نمایید.

منبع: Nursing Interventions Classification (NIC):

سایت up to date

آدرس سایت آموزشی بیمارستان کوثر:
<http://kosarhos.semums.ac.ir>

آدرس سایت کلینیک بیمارستان:
clinic.semums.ac.ir

خارج کردن سریع محتویات دهان و در صورت عدم امکان
پوزیشن نشسته برای بیمار ، وی را به یک طرف بچرخانید.

در صورت مشاهده علائم ایست تنفسی و آشنا بودن با کمک
های اولیه باز کردن راههای هوایی و شروع احیاء ریوی

علائم پنومونی ناشی از آسپیراسیون :

سرفه

سرفه همراه با خلط سبز یا زرد رنگ

تنگی نفس یا درد قفسه سینه

مشکل در بلع

تعریق زیاد

رنگ پوست مایل به آبی به علت کمبود اکسیژن